

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

8. august 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 417 (Alm. del) af 22. juni 2017 stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, hvordan aftalen om flere år på arbejdsmarkedet påvirker den økonomiske holdbarhed og den strukturelle saldo i hhv. 2040 og 2060 og varigt?

Svar

Med *Aftalen om flere år på arbejdsmarkedet* er der taget et stort skridt for at løse det såkaldte samspilsproblem, som betyder, at en stor gruppe i dag har forholdsvis begrænset økonomisk tilskyndelse til pensionsopsparing. Med målretningen af aldersopsparingen mod slutningen af arbejdslivet løses samspilsproblemet helt i de år, hvor det ellers er størst. Samtidig er der afsat en pulje til lavere skat på pensionsindbetalinger, som skal bidrage til at løse samspilsproblemet igennem resten af arbejdslivet. Derudover indeholder aftalen også en række elementer der styrker tilskyndelsen til at blive længere tid på arbejdsmarkedet – fx muligheden for skattefri tilbagebetaling af efterlønsbidrag og muligheden for hurtigere udbetaling af den udskudte (opsatte) folkepensions ved beskæftigelse efter folkepensionsalderen.

Aftale om flere år på arbejdsmarkedet svækker i gennemsnit den strukturelle offentlige saldo med ca. 0,15 pct. af BNP i perioden 2041-2045. I dette skøn er der ikke indregnet afledte virkninger på arbejdsudbuddet af andre tiltag i aftalen end muligheden for skattefri udbetaling af efterlønsbidrag, *jf. nedenfor*.

Endvidere bygger denne vurdering på en beregningsteknisk antagelse om, at omlægning af fradragsberettigede pensionsordninger til aldersopsparing – i fravær af ændringer af ordningen – vil nå et omfang, så indbetalingerne til aldersopsparing omkring 2020 vil svare til indbetalingerne til den tidligere kapitalpensionsordning, som aldersopsparingen erstattede i 2013. Samme antagelse ligger til grund for fremskrivningen i 2025-planen.

Med de beregningstekniske antagelser, der som udgangspunkt anvendes i de mellemfristede fremskrivninger for omlægninger til aldersopsparing, og uden indregning af afledte virkninger på arbejdsudbuddet af hovedparten af tiltagene i aftalen

svækkes indikatoren for finanspolitisk holdbarhed med mellem 0,10 pct. og 0,15 pct. af BNP. Indikatoren for finanspolitisk holdbarhed vil fortsat være positiv.

I fravær af aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti er der imidlertid en risiko for, at omlægning mod aldersopsparing vil nå et større omfang end der som udgangspunkt er forudsat i de mellemfristede fremskrivninger. Hvis alternativet er en generel omfattende omlægning mod aldersopsparing under det hidtidige loft, vil der være en betydelig holdbarhedsgevinst ved den aftalte ændring af aldersopsparing. En beskrivelse af risikoforløbet kan findes i *Det danske pensions-system nu og i fremtiden, Finansministeriet (2017)*, kapitel 5.

Tabel 1

Virkning på de offentlige finanser af Aftale om flere år på arbejdsmarkedet, pct. af BNP

	2036-3040	2041-2045	2056-2060
	----- Pct. af BNP -----		
Strukturel saldo	-0,10	-0,15	-0,30
Primær saldo	-0,10	-0,10	-0,15

Anm.: Den primære saldo svarer til den offentlige saldo ekskl. rentevirkninger. Saldoen er opgjort som et simpelt gennemsnit af saldoen over en 5-årig periode. Saldovikningen af afrundet til nærmeste 0,05 pct. af BNP.

Kilde: Egne beregninger.

Virkningerne på den strukturelle saldo i 2041-2045 samt på den finanspolitiske holdbarhed kan fortrinsvis henføres til tiltaget om målretning af aldersopsparing (set inden for et mål om balance i 2025). Virkningerne af dette tiltag skal – som nævnt – ses i lyset af, at en del af hensigten med tiltaget er at inddæmme muligheden for en generel, omfattende omlægning af pensionsopsparing fra fradragsberettede ordninger mod aldersopsparing, som ville have ganske alvorlige konsekvenser for de offentlige finanser.

Samtidig bidrager målretningen af aldersopsparing i kombination med den pulje, der er afsat til lavere skat på pensionsindbetalinger, til en holdbar løsning på det problem, at mange kan opleve lavt udbytte af pensionsopsparing – det såkaldte samspilsproblem. På denne måde forebygger *Aftale om flere år på arbejdsmarkedet* vigende opbakning til opsparingsbaserede pensionsordninger, som er afgørende for, at det samlede pensionssystem kan levere tilfredsstillende pensioner til de danske pensionister uden at belaste de offentlige finanser i meget betydeligt omfang.

Som nævnt ovenfor er der med undtagelse af muligheden for frivillig skattefri udbetaling af efterlønsbidrag ikke indregnet afledte virkninger på arbejdsudbuddet af tiltagene i aftalen. Det skyldes, at der ikke er tilstrækkeligt sikkert empirisk grundlag herfor. Det må dog forventes, at nogle af tiltagene vil kunne have positive virkninger på arbejdsudbuddet som følge af senere tilbagetrækning. Det gælder fx målretningen af aldersopsparing, der kan bidrage til at øge afkastet af indbetalinger til fx arbejdsmarkedspension (som er en del af den samlede kompensation

for mange arbejdstagere) særligt fra 5 år før folkepensionsalderen, og muligheden for hurtigere udbetaling af opsat pension, som gælder efter folkepensionsalderen.

Positive beskæftigelsesvirkninger, som ligger ud over det, der kan indregnes på forhånd, vil isoleret set styrke de offentlige finanser set i forhold til ovenstående skøn. Det vil først være muligt at disponere over sådanne midler, når positive effekter på beskæftigelsen og de offentlige finanser kan konstateres.

I 2025-planen sætter regeringen en ambition om, at beskæftigelsen blandt ældre skal forøges med 5.000-10.000 fuldtidsbeskæftigede frem mod 2025.

Hvis det illustrativt antages, at beskæftigelsesfrekvensen i forhold til grundforløbet øges med 1 pct.-point på alderstrinnene fra 5 år før til 5 år efter folkepensionsalderen, vil det øge beskæftigelsen med i gennemsnit ca. 5.500 fuldtidspersoner i 2041-2045. En sådan forøgelse af beskæftigelsen vil isoleret set forbedre den strukturelle saldo med omkring 0,15 pct. af BNP i perioden 2041-2045, hvis en del af beskæftigelsesstigningen modsvares af færre udgifter til overførselsindkomster (fx pga. færre på efterløn).

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister